

مقدمه مترجمان

از گذشته تاکنون، دولت‌ها عامل اصلی تأمین و عرضه خدمات اجتماعی و عمومی بوده‌اند و در این بین، بخش خصوصی و به ویژه بخش‌های اجتماعی غیرانتفاعی، بیشتر نقش حاشیه‌ای ایفا کرده‌اند. در حال حاضر نیز علی‌رغم پیدایش تحولات جدید در مدیریت دولتی، مانند سیاست‌های کوچک‌سازی و صرفه‌جویی اقتصادی، دولت‌ها همچنان به منزله عوامل اصلی خدمات‌دهندگان اجتماعی و عمومی، به فعالیت خود ادامه می‌دهند. در عصر حکمرانی عمومی نوین و در پاسخ به چالش‌های پیش رو، مدیریت دولتی ناگزیر به جستجوی روش‌های خلاقانه‌تری برای عرضه خدمات اجتماعی است. بنابراین برخی از دولت‌ها ارزش‌های اجتماعی و عمومی خود را در قالب سیاست‌های تدارکات اجتماعی گنجانده‌اند.

در حال حاضر در برخی از کشورها، دولت و سازمان‌های دولتی، بزرگ‌ترین بخش مصرف‌کننده بودجه، تدارکات خود را اهرم مهم برای دستیابی به اهداف اجتماعی و عمومی در نظر می‌گیرند. دولت‌ها با چند ذی‌نفعی کردن تدارکات از طریق اضافه کردن جامعه مدنی و ارزش‌های اجتماعی به فرایند تدارکات، به دنبال تولید ارزش‌های اجتماعی بیشترند. سازمان‌های عمومی از تدارکات اجتماعی برای دستیابی به اهداف و سیاست‌های اجتماعی دولت، نظیر کاهش فقر، ایجاد اشتغال برای زنان و معلولان، توسعه محلی، کمک به کسب و کارهای کوچک، برقراری عدالت، حفظ محیط زیست، حمایت از گروه‌های خاص استفاده می‌کنند. به همین علت مبانی و مفاهیم تدارکات اجتماعی و چگونگی کاربست آن در سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های اجتماعی، بیشتر از گذشته توجه مدیران و سیاست‌گذاران اجتماعی را جلب کرده است. هر چند که تاکنون در خصوص تدارکات اجتماعی مطالب مختلفی به رشته تحریر درآمده، هرگز نیاز و انتظارات علاقه‌مندان به این موضوع به خوبی تأمین نشده است.

کتابی که در پیش رو دارید تحلیل جامع و کاملی را در زمینه تدارکات اجتماعی به خوانندگان خود ارائه می‌کند. این کتاب حاوی اطلاعات جدید و ارزشمندی برای استادان، دانشجویان، محققان و متخصصان در حوزه‌های علوم اجتماعی به خصوص مدیریت دولتی و خط‌مشی‌گذاری عمومی است.

در برگردان فارسی کتاب سعی شده است وفاداری به متن اصلی آن حفظ شود و ضمن رعایت صداقت و امانت‌داری محتوای کتاب و مطالب آن، به شیوه‌ای ساده و مفهومی به زبان فارسی ترجمه شود. مترجمان امیدوارند که با این ترجمه، خدمت کوچکی به علوم مدیریت و مدیریت دولتی در ایران کرده باشند. مترجمان از ویراستار کتاب سرکار خانم آزیتا ارشادی و همچنین مسئولان و کارکنان سازمان سمت به دلیل نقشی که در ارتقای کمی و کیفی و چاپ این ترجمه داشته‌اند، تقدیر و تشکر می‌کنند.

رضا زارع، علیرضا پاک‌نیت، محمد صفری دشتکی

از زمانی که کوز، نظریه بنگاه اقتصادی را در سال ۱۹۳۷ مطرح کرد، تصمیم ساخت-خرید اهمیت بسیار زیادی در سازمان‌دهی و تلاش برای دستیابی به کارایی، داشته است. با این حال، در سال‌های اخیر، در مورد شیوه ساخت یا خرید و افرادی که با آن‌ها ساخت یا خرید انجام می‌شود، نگرانی بیشتری وجود دارد. در این کتاب جدید و جامع، تحلیل عمیق و به‌روز از تدارکات اجتماعی، چشم‌اندازها و مبانی متعدد و چندگانه در مورد میزان اهمیت تدارکات و پیامدهای اجتماعی به کارگیری آن ارائه می‌شود.

جینین اوفلین، استاد دانشگاه ملبورن استرالیا

در یکی از جامع‌ترین متون در مورد تدارکات اجتماعی تاکنون، باراکت، کیست و فورنو این روند در حال افزایش را که در بخش‌های دولتی، جامعه مدنی و انتفاعی توسعه یافته دقیق بررسی کرده‌اند. آن‌ها با مقایسه و ترکیب نتایج مطالعات نظری و تحلیل آن‌ها در کشورهای مختلف چشم‌انداز منحصر به فرد و عمیقی در خصوص امکانات و چالش‌های این مسیر ناشناخته و کمتر مطالعه‌شده ارزش‌آفرینی اجتماعی مطرح می‌کنند.

جنل، ا. کرلین، دانشیار، دانشگاه ایالتی جرجیا، امریکا

در این کتاب، درنهایت، در خصوص راه‌اندازی، خرید و تدارکات از دیدگاه تدارکات اجتماعی، ارزش اجتماعی و ارزش عمومی به طور جامع تحلیل می‌شود. با ترکیب بینش‌ها و دیدگاه‌های نظری و عملی، کتاب حاضر اطلاعات ارزشمندی برای محققان و همچنین متخصصان دارد.

تونی بووایرد، استاد بازنشسته، دانشگاه بیرمنگهام، بریتانیا

تدارکات اجتماعی و حکمرانی عمومی نوین

طی سال‌های اخیر، جستجوی خدمات عمومی مبتکرانه و نوآور، مرتبط و جذاب در مقیاس محلی، به یک کیمیای جدید تبدیل شده است. تدارکات اجتماعی، یک رویکرد برای بیشینه‌سازی هزینه‌های عمومی و ارزش اجتماعی از طریق خرید کالاها و خدمات است و در سال‌های اخیر توجه زیادی به آن جلب شده است؛ زیرا دولت‌ها و شرکت‌ها (بنگاه‌ها) می‌توانند افزایش و تقویت مزایای قدرت خرید را افزایش و ارتقا دهند. به علاوه، با این سازوکار می‌توان بازارهایی را برای بنگاه‌های اجتماعی و سایر سازمان‌های بخش ثالث^۱ توسعه داد.

علی‌رغم توسعه خط‌مشی و علاقه متخصصان به تدارکات اجتماعی، نگرش تجربی یا مفهومی نسبتاً کمی در خصوص این مسئله منتشر شده است. در این متن نوآورانه و ابتکاری با اتخاذ رویکردی آگاهانه، رویکردهای نوظهور و جدید به تدارکات اجتماعی در زمینه حکمرانی عمومی نوین^۲ و نیز شیوه‌های تدارکات اجتماعی در اروپا، امریکای شمالی و استرالیا بررسی می‌شوند.

با در نظر گرفتن امکانات و محدودیت‌های تدارکات اجتماعی و انواع ارزش‌های حاصل از تدارکات اجتماعی، در این کتاب نیز دیدگاه‌ها و بینش‌های تجربی در خصوص قابلیت کاربرد ارکان سه‌گانه تدارکات، چالش‌های اندازه‌گیری تدارکات اجتماعی و مدیریت هر دو بعد راهبردی و عملیاتی فرایندهای تدارکات، مطرح می‌شوند. این کتاب برای همه افراد علاقه‌مند به خدمات اجتماعی، حاکمیت دولتی و بنگاه اجتماعی ارزشمند خواهد بود.

جو باراکت، استاد و مدیر مرکز تأثیرات اجتماعی سوینبرن در دانشگاه فناوری سوینبرن استرالیا است.

رابین کیست، استاد و رئیس شبکه تحقیقات مشارکتی: خط‌مشی و برنامه‌ریزی برای پایداری منطقه‌ای در دانشگاه کراس جنوبی استرالیا است.

کریگ فورنو، مدرس مرکز مطالعات نوع‌دوستی و غیرانتفاعی استرالیا در دانشگاه فناوری کوئینزلند استرالیا است.

1. third-sector organisations
2. New Public Governance (NPG)

مطالعات انتقادی انتشارات راتلج در زمینه مدیریت دولتی

ویرایش استیفن آزبورن

مطالعه و اجرای مدیریت عمومی، تحت تأثیر تغییرات عمیقی در سراسر دنیا قرار گرفته است. در طی ۲۵ سال پایانی قرن بیستم، شاهد موارد زیر بوده‌ایم:

- افزایش نقد مدیریت دولتی به عنوان یک چارچوب فراگیر برای عرضه خدمات

عمومی،

- ظهور (و ارزیابی انتقادی) مدیریت عمومی نوین به عنوان یک پارادایم نوظهور و

جدید برای عرضه خدمات عمومی،

- تبدیل بخش عمومی به تدارکات خدمات عمومی میان‌بخشی،

- رشد حکمرانی و مدیریت روابط بین سازمانی به عنوان یک مؤلفه و عنصر ضروری

در تدارکات و عرضه خدمات عمومی.

این تغییرات با تغییرات دیگر جایگزین نشده است، بلکه هم‌زمان در کنار سایر تغییرات

قرار دارد - فرایند خط‌مشی عمومی، یک موضوع مطالعاتی مهم، کنار گذاشته نشده است و

مدیریت درون‌سازمانی، برای عرضه کارآمد خدمات عمومی لازم و ضروری است و روابط

بین سازمانی و بین‌بخشی اکنون برای عرضه مؤثر این خدمات ضروری است.

به‌علاوه، اگرچه مطالعه مدیریت دولتی با طیف وسیعی از دیدگاه‌ها و اطلاعات حاصل از

منابع و مطالعات مدیریتی متداول، غنی شده است، در عین حال، این مطالعات موجب غنی شدن این

منابع در زمینه‌هایی نظیر شبکه‌ها و مشارکت بین سازمانی، نوآوری و نظریه ذی‌نفعان شده‌اند.

در این مجموعه، نظریه‌های مهم و مطالعات تجربی معرفی و نقد می‌شوند. در این

مجموعه، کتاب‌هایی منتشر می‌شود که به کشف و ارزیابی ماهیت نوظهور و در حال رشد

مدیریت دولتی، مدیریت و حکمرانی (از دیدگاه نظری و عملی) و بررسی ارتباط با رشته‌های

مدیریت و جامعه‌شناسی سازمانی پرداخته‌اند.

کتاب‌های منتشر شده در این مجموعه، برای متخصصان و محققان در این رشته و زمینه،

دانشجویانی که مطالعات پیشرفته را برای دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد انجام می‌دهند و

نیز سیاست‌گذاران و متخصصان سودمند خواهد بود.

پیشگفتار

تدارکات اجتماعی در حال تقویت و توسعه است؛ زیرا دولت، جامعه و بخش‌های کسب و کار همه برای دستیابی به اهداف اجتماعی و اقتصادی از طریق اصلاح فعالیت‌های خرید به دنبال شیوه‌های جدیدند. هدف تدارکات اجتماعی، هم به‌عنوان خط‌مشی عمومی و هم سازوکار تحویل و عرضه خدمات عمومی، در حکمرانی عمومی نوین (NPG) کاملاً مشخص است: تأکید قوی اهداف و شیوه‌های تدارکات اجتماعی بر روابط در مرزهای سنتی متعدد، پاسخ به تقاضای روزافزون برای تسهیم هزینه و مسئولیت‌ها و توسعه مشارکت دولتی. شیوه‌های نوظهور نشان می‌دهند که تدارکات اجتماعی نوآوری را تسهیل و زمینه برای رسیدن به پایداری را هموار می‌کنند. با این حال، هنوز چالش‌های اجرای آن زیاد است.

حکمرانی عمومی نوین که بر مبنای شبکه‌هایی از روابط پیچیده و گاهی منطبق‌های نهادی متناقض است، شرایط مناسب را برای دور بعدی شکل‌گیری تدارکات اجتماعی فراهم می‌کند. در صورت اجرای مناسب تدارکات اجتماعی، نه تنها از حکمرانی عمومی نوین حمایت می‌شود، بلکه معیاری برای برهم‌کنش و یکپارچه‌سازی این شبکه‌ها و زنجیره‌های تأمین خدمات فراهم خواهد کرد. با این حال، این موفقیت به‌هیچ‌وجه تضمین شده نیست و شرایط و احتمال اجرای موفق تدارکات اجتماعی باید بررسی شوند.

در نتیجه، در حال حاضر با تأکید ویژه بر این مجموعه رویکردها به‌عنوان شیوه‌ای برای تحویل و ارائه پیامدهای اجتماعی و عمومی ارزشمند، توجه روزافزونی به تدارکات اجتماعی می‌شود. با این حال، کاربرد جامع تدارکات اجتماعی نیازمند شیوه‌های نوین، مدیریت عملکرد نوین و ابزارهای سرمایه‌گذاری و مجموعه مهارت‌های جدید است. خط‌مشی و شیوه تدارکات اجتماعی باید فوراً هم‌سو با انتظارات و فشارهای روزافزون از طرف ذی‌نفعان توسعه یابد.

در مورد پیشرفت‌های نوین در تدارکات اجتماعی، مطالب زیادی نوشته شده است؛ گاه عمده این مطالب در منابع خاکستری گزارش‌های عملی و دولتی و در مجلات شیوه‌های تدارکات خاص، گنجانده شده‌اند. مجموعه دانشی جامعی لازم است تا مطالب و اطلاعات پیش‌زمینه تاریخی را کنار هم قرار دهد و چارچوب‌های تحلیلی جدید را برای پوشش دادن

عناصر جدید مورد نیاز برای اجرا در حکمرانی عمومی نوین مدون سازد. در این کتاب جدید درصدد حل این چالشیم. بحث‌های مطرح شده در این کتاب، به بررسی بیشتر برای درک عملکرد و محرک‌های خرید معاصر در پاسخ به تقاضاهای حکمرانی عمومی نوین نیاز دارند. این کتاب با استقبال بسیاری مواجه شده و توجه دانشجویان و محققان علاقه‌مند در زمینه تدارکات اجتماعی و عرضه خدمات دولتی بدان جلب شده است.

پرفسور استیفن آزبورن

رئیس بخش مدیریت دولتی بین‌الملل

مدیر مرکز تعالی خدمات

دانشکده کسب‌وکار دانشگاه ادینبورگ اسکاتلند